

Cov tswv yim los muab cov kev sib cam ntawm koj tus me nyuam pab neeg npaj kev kawm tig mus ua cov kev sib tham sib haum

(Tips for turning difficult conversations with your child's IEP team into productive conversations- Hmong version)

Cov kev sib tham nyob hauv cov rooj sib tham ntawm koj tus me nyuam pab neeg npaj kev kawm ntawv tus kheej (IEP) yuav muaj kev sib cam. Qee tsam, cov niam txiv hnov cov ua hauj lwm hauv tsev kawm ntawv hais cov lus uas ua rau lawv tsis kaj siab los yog xav tsis tas. Lwm lub caij, cov niam txiv tsis pom qab muab lawv cov kev txhawj xeeb txog qhov lawv tus me nyuam xav tau koj los tham vim lawv ntshai tias yuav tsis muaj leej twg mloog. Cov tswv yim qhia tawm no yog npaj tshwj zias los pab koj mus kom dhau qhov sib cam nyob hauv cov rooj sib tham ntawm pab neeg npaj kev kawm thiab thoob tau tswv yim meej pem rau koj tus me nyuam.

Ua ntej lub rooj sib tham

Yog koj txhawj thaum koj mus koom lub rooj sib tham npaj koj tus me nyuam tsab IEP, koj koj tau ib tug koj ntseeg siab nrog koj mus, xws li:

- Ib tug hauv koj tsev neeg uas yuav pab txhawb tau koj los thoob tswv yim rau koj tus me nyuam
- Ib tug phooj ywg uas yuav pab koj mloog, sau cov lus tham, thiab pab koj raws qhov tau tham tseg
- Ib tug hauv zej zog uas paub koj tus me nyuam, tham tau qhov koj tus me nyuam txawj ua, thiab pab tau pab neeg npaj kev kawm kom to taub qhov txhawb tau koj tus me nyuam

Muab tej xov (information) koj xav paub

Yog koj tsis paub los yog tsis to taub ib yam dab tsi nyob hauv lub rooj sib tham npaj tsab IEP, koj muaj cuab kav hais tias:

- “Kuv tsis to taub zoo. Koj maj mam hais zog thiab rov piav qhov koj hais ntawd dua.”
- “Kuv tsis to taub. Koj puas kam muab qhov koj hais ntawd koj los tham txuas ntxiv kom kuv to taub?”

Yog muaj tej yam nyob hauv koj tus me nyuam tsab IEP koj tsis to taub, koj yuav nug tau tias:

- “Cov kev pab no zoo li cas rau kuv tus me nyuam?”
- “Qhov kev pab txhawb no puas pab tau kuv tus me nyuam?”
- “Koj puas kam qhia qhov piv txwv tias koj yuav los qhia kom kuv tus me nyuam kawm tau mus raws li lub hom phiaj no li cas?”

Qhia koj cov kev txhawj xeeb

Yog ib tug hauv tsev kawm ntawv qhia ib qho hloov ntawm koj tus me nyuam cov kev pab nyob hauv tsab IEP uas koj tsis paub tias yog dab tsi, koj yuav nug tau tias:

- “Koj puas kam qhia kom ntau tshaj no ntxiv tias qhov no yuav txhawb tau kuv tus me nyuam li cas tiag?”
- “Kuv tsis paub tias qhov hloov li no yuav txhawb tau kuv tus me nyuam. Peb puas kam muab sim mus me ntsis seb kuv tus me nyuam ho ua tau li cas ua ntej yuav hloov tsab IEP no?”
- “Yog qhov no pab tsis tau, peb yuav ua dab tsi ntxiv?”

Yog pab neeg no qhia koj txog qhov koj tus me nyuam kawm tau uas tsis raws li qhov koj xav tias nws kawm tau, koj yuav nug tau tias:

- “Kuv txhawj tias peb tsis pom qhov kuv tus me nyuam xav tau tseeb tseeb. Peb muaj cuab kav ua tau dab tsi txog qhov ntawd?”
- “Kuv tseem ntseeg tsis tau cov lus koj piav rau kuv txog qhov kuv tus me nyuam kawm tau. Puas muaj lwm cov ntaub ntawv peb saib tau kom peb to taub zoo tshaj txog qhov kuv tus me nyuam kawm tau?”
- Kuv kuj txhawj tias peb pom qhov kuv tus me nyuam kawm tau sib txawv. Kuv tus me nyuam kawm zoo tshaj (los yog qis tshaj) li qhov hais nyob hauv tsab IEP (los yog qhov qhia tawm txog kev kawm tau los yog ntsuam xyuas tau). Koj puas kam piav qhia rau kuv tias qhov ntaub ntawv ho yog hais txog dab tsi? Koj ho muab tau qhov ntaub ntawv no txog kuv tus me nyuam li cas?

Yog koj qhia ib qho kev txhawj xeeb txog tsev kawm ntawv cov cai tuav (school rules) los yog cov kev teev cia (expectations) tias koj tus me nyuam yuav coj tsis tau raws li ntawd thiab tus thawj tswj tsev kawm ntawv hais tias, “Qhov ntawd yog txoj cai thiab peb tsis muaj cuab kav hloov tau,” los yog “Tej no yog cov cai nyob hauv tsev kawm ntawv,” koj muaj cuab kav hais tias:

- “Kuv tus me nyuam qhov tsis taus ua rau nws coj tsis tau yooj yim raws li cov kev teev cia no. Peb yuav muab cov kev txhawb dab tsi ntxiv rau nws tsab IEP los pab nws kawm kom tau cov tswj yim nws yuav tau muaj xwv nws thiaj paub coj raws li cov cai tuav?”
- “Kuv to taub tias yog ib txoj cai, tab sis kuv tus me nyuam muaj ib qhov tsis taus uas ua rau nws coj tsis tau li txoj cai. Peb yuav siv tau nws tsab IEP li cas los ua kom muaj ib qho kev zam txoj cai pab txhawb zam rau nws tau?”
- “Koj puas kam muab ib qho qauv ntawm txoj cai no sau ua ntawv zias xwv peb thiaj tau saib ua ke? Xwv peb thiaj to taub tias qhov twg yog qhov kuv tus me nyuam yooj tsis tau thiab txiav txim siab ua ke tias yuav ua li cas rau.”

Hais qhov teeb meem

Yog koj xav muab ib qho teeb meem coj los hais qhia pab neeg npaj kev kawm. Koj muaj cuab kav hais tias:

- “Kuv pom tias kuv tus me nyuam kawm tsis tau _____. Koj puas kam qhia qhov koj tab tom pom nyob hauv tsev kawm ntawv?”
- “Kuv paub tias kuv tus me nyuam kawm tsis tau vim kuv pom _____ (Piav ib qho piv txwv). Peb yuav siv tau tsab IEP los pab nws li cas?”

- “Kuv pom tau tias___pab txhawb tau kuv tus me nyuam nyob hauv tsev zoo. Koj puas kam siv qhov tswv yim no nyob hauv tsev kawm ntawv?”

Yog ib tug ntawm pab neeg npaj kev kawm no hais tias: “Koj tus me nyuam tsis kam kawm los yog tsis kam ua___,” koj nug tau tias:

- “Yog kuv tus me nyuam muaj cuab kav ua tau, nws yeej yuav ua. Peb paub tau li cas tias yog vim li cas nws ho ua tsis tau?”
- “Kuv paub tias yeej tsis zoo rau kuv tus me nyuam thaum nws ua tsis tau qhov koj hais kom nws ua, thiab kuv paub tias kuv tus me nyuam yeej xav ua kom tau. Yog peb paub tias vim li cas kuv tus me nyuam ho tsis kam ua, ces peb thiaj muaj cuab kav txiav txim siab qhov peb yuav tau ua los pab nws. Nej xav li cas txog qhov nws tsis kam ua?”
- “Kuv tus me nyuam puas muaj cov tswv yim los kawm qhov koj xav kom nws kawm? Yog nws tsis muaj, ces peb yuav tau los tham seb koj yuav tau qhia nws kawm cov tswv yim ntawd li cas.”

Yog ib tug ua hauj lwm hauv tsev kawm ntawv qhia kev ntxhov siab tawm txog qhov koj tus me nyuam kawm tsis tau nyob hauv tsev kawm ntawv, koj muaj cuab kav hais tias:

- “Kuv paub tias kuv tus me nyuam yeej siv zog kawm lawm thiab kuv ua tsaug rau koj txoj kev ua siab ntev los qhia nws kawm. Koj xav li cas tias peb yuav tau ua dab tsi txawv los pab kuv tus me nyuam?”
- “Kuv tau txais cov xov tooj tsev kawm ntawv hu los, tab sis kuv tsis muaj cuab kav ua tau dab tsi los hloov qhov tshwm sim nyob hauv tsev kawm ntawv. Kuv yeej ras txog tej teeb meem no thiab kuv yeej nrog kuv tus me nyuam tham lawm, tab sis kuv cia siab rau koj los pab kuv tus me nyuam nyob hauv tsev kawm ntawv. Koj ho muaj tswv yim li cas thiab?”
- “Kuv los yeej paub koj cov kev txhawj xeeb txog qhov kuv tus me nyuam kawm tsis taus. Qhov ntawd qhia kuv tias muaj qee yam nyob hauv tsab IEP pab tsis tau nws. Peb yuav hloov kho tsab IEP ntawd li cas thiaj li yuav pab tau kuv tus me nyuam zoo dua qub?”

Daws teeb meem

Yog ib tug ua hauj lwm hauv tsev kawm ntawv hais tias: “Peb tsis paub yuav teb li cas,” koj muaj cuab kav hais tias:

- “Peb yuav hu tau leej twg (los yog caw tau leej twg tuaj koom lub rooj sib tham) tuaj pab peb nrhiav lo lus teb ntawd?”
- “Peb yuav teem rov tuaj sib ntsib dua rau hnuv twg tom qab peb pab no tau muaj lub sij hawm los tshawb nrhiav tau lo lus teb lawm?”

Yog ib tug ua hauj lwm hauv tsev kawm ntawv hais tias: “Peb tsis muaj nyiaj los yog tus neeg ua txoj hauj lwm ntawd,” koj muaj cuab kav hais tias:

- “Yog qhov kuv hais ntawd yuav pab tsis tau, koj ho muaj tswv yim li cas los pab kom tau kuv tus me nyuam?”
- “Kuv to taub tias tsev kawm ntawv yeej muaj teeb meem txog sab nyiaj txiag (neeg ua hauj lwm) rau tam sim no. Tab sis kuv tus me nyuam muaj tsab IEP thiab yuav tos tsis tau txog thaum daws tag cov teeb meem no. Cia peb ua hauj lwm ua ke los nrhiav kom tau txoj haus kev los txhawb kom tau kuv tus tus me nyuam rau tam sim no.”

Koom tes nrog pab neeg npaj kev kawm

Yog ib tug ua hauj lwm ntawm pab neeg npaj kev kawm no hais tau tej yam koj xav tias yog ib lub tswv yim zoo, koj muaj cuab kav nug tias:

- “Koj puas kam qhia qhov paus ntsis ntawd ntxiv rau kuv kom to taub qhov koj hais ntawd?”
- “Koj puas kam qhia cov ntaub ntawv koj khaws tau uas txhawb qhov koj hais? Kuv xav saib cov lus no nrog pab neeg npaj kev kawm xwv peb thiaj muab tau kev txiav txim siab ua ke txog cov kauj ruam peb ua tau coj los pab kuv tus me nyuam.”

Yog ib tug ua hauj lwm hauv tsev kawm ntawv hais sawv cev sawv daws, koj muaj cuab kav hais tias:

- “Puas muaj leej twg muaj tswv yim los yog qee yam xav qhia rau peb?”
- “Kuv ua tsaug rau qhov koj hais. Kuv tseem xav paub seb sawv daws ho xav li cas txog qhov tshwm sim no. Cia peb ho hnov txhua tus hais thiab?”

Npaj rau kauj ruam tom ntej

Yog sawv daws tau pom zoo txog ib qhov hloov rau koj tus me nyuam tsab IEP los yog muaj qee yam cov ua hauj lwm hauv tsev kawm ntawv hais qhia koj tias lawv yuav ua, koj muaj cuab kav nug tias:

- “Cov kauj ruam tom ntej no yog dab tsi?”
- “Leej twg yog tus muaj feem xyuam los xyuas meej tias qhov peb pom zoo no yuav tsum ua kom tiav mus?”
- “Lub sij hawm twg yog lub peb pom zoo tias qhov no yuav tshwm sim tau?”

Yog lub rooj sib tham tsis muaj sij hawm txaus los tham cov ntsiab lus txhua yam los yog lub sij hawm tag ua ntej koj yuav nug tau cov lus nug los yog tham tau koj cov kev txhawj xeeb, koj muaj cuab kav hais tias:

- “Ua tsaug rau sawv daws, kuv thov pib lub rooj sib tham no los hais txog kuv cov kev txhawj xeeb ua ntej.”
- “Kuv to taub tias peb tshuav 5 feeb ntxiv rau peb lub rooj sib tham no, tab sis peb tsis tau tham txog kuv cov kev txhawj xeeb li. Peb yuav teem lwm lub sij hawm twg los tham txuas lub rooj sib tham ntxiv kom tag mus?”
- “Peb tsis muaj sij hawm lawm, tab sis kuv tseem muaj ntau lo lus nug. Kuv yuav hais li cas thiaj yuav tau cov lus teb rau kuv cov lus nug?”

Yog tsev kawm ntawv kom koj kos npe rau cov ntaub ntawv nyob hauv lub rooj npaj tsab IEP los yog lwm lub caij, koj muaj cuab kav hais tias:

- “Kuv paub tias cov ntaub ntawv no tseem ceeb, thiab yog vim li ntawd kuv thiaj xav tau caij nyoog los xav txog cov lus hais no ua ntej kuv yuav kos npe rau. Yuav yog thaum twg kuv yuav tau xa cov ntaub ntawv no rov rau koj?”
- Kuv xav nrog kuv tsev neeg tham txog cov ntaub ntawv ua ntej kuv yuav kos npe rau.”
- Kuv paub tias kuv yuav muaj ntau lo lus nug tom qab, ces kuv yuav tsis tau kos npe rau tam sim no. Leej twg yuav yog tus los teb tau kuv cov lus nug tom qab lub rooj sib tham no lawm?”

- “Kuv tseem npaj tsis tau txhij los kos npe rau cov ntaub ntawv hnuv no. Thaum twg kuv yuav tau xa rov qab tuaj thiab kuv yuav xa rau leej twg?”

Kev tsis sib pom zoo ntawm pab neeg npaj kev kawm

Yog pab neeg npaj kev kawm hais tias “tsis kam” rau qhov koj hais kom hloov koj tus me nyuam tsab IEP rau thaum kawg ntawm lub rooj sib tham, los yog koj tsis pom zoo nrog pab neeg npaj kev kawm txog ib qho lawv xav kom hloov koj tus me nyuam tsab IEP, koj muaj cuab kav hais tias:

- “Zoo li peb tsis sib pom zoo txog qhov kuv tus me nyuam xav tau nyob hauv tsab IEP. Peb yuav ua li cas rau qhov tsis sib pom zoo no?”
- “Thaum nej tsis kam ua raws li kuv tau hais, thov pab qhia kuv saib yuav ua li cas ntxiv. Cov kauj ruam kuv taug tau tam sim no yog li cas?”
- “Kuv xav tias nej tsis hnouv qhov kuv hais thiab kuv tsis pom zoo li qhov nej hais tias yuav ua los pab rau kuv tus me nyuam. Peb yuav ua tau dab tsi ntxiv?”
- “Kuv to taub tias yeej muaj tus txheej txheem sib kho rau cov kev tsis sib pom zoo. Kuv yuav siv tau tus txheej txheem no li cas?”

Yog koj xav tias koj txoj kev sib raug zoo nrog pab neeg npaj kev kawm tau puas ntsoog los ntawm cov kev sib pom zoo rau koj tus me nyuam tsab IEP, koj muaj cuab kav hais tias:

- “Kuv paub tias peb muaj qee yam peb tsis sib pom zoo. Kuv zoo siab uas koj tuaj koom hnuv no los txhawb kuv tus me nyuam thiab kuv tseem xav tias peb yuav muaj cuab kav muab tau kev txiav txim siab zoo ua ke rau kuv tus me nyuam.”
- “Peb tau muaj kev sib cam ntxhov quav niab yav tas los, tab sis kuv tus me nyuam txoj kev kawm yuav ywj peb los ua ib pab neeg npaj nws txoj kev kawm. Hnuv no, kuv thov kom peb tso tseg qhov peb tsis sib haum yav tas los thiab los hais txog qhov kuv tus me nyuam xav tau xwv peb thiaj li muaj cuab kav koom tes pab tau kuv tus me nyuam mus tau rau yav tom ntej.”

Xav tau kev txhawb los npaj rau ib lub rooj sib tham nrog pab neeg npaj kev kawm, thov hu rau PACER ib tug thoob tswv yim nrog niam txiv. Tus xov tooj yog (952) 838-9000.